

ВЪПРОСИ ОТНОСНО ПРЕДВАРИТЕЛЕН И ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ

Въпрос: Обвързване на последващия контрол на договорите с изпълнители с етапа на проверка на ФТО – Необходимо ли е стартиране на последващия контрол при подаване на ФТО или е контролна проверка дали е извършен същия.

Отговор: В СУК е заложено че „При проверка на ФТО, с който се отчита изпълнението на етап по инвестиция и това изпълнение е обвързано с провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки и/или сключването въз основа на тях на договори, одобрението се извършва след осъществен последващ контрол съгласно т. 2 от Приложение № 4.“. Принципно е дадена възможност на СНД да управлява риска в рамките на контролната среда и да приоритизира в зависимост от темпа на изпълнение и наличния човешки ресурс извършването на последващ контрол. Важно е контролът да е приключил преди отчитането на съответния етап пред ЕК.

В общия случай, последващият контрол се осъществява при подаден ФТО с включени разходи (одобрени ДФО-та, които са част от подадено ФТО или ФТО с искане за плащане). Възможно е проверката да започне на по-ранен етап (когато СНД е уведомена за сключен договор) при наличие на обективни обстоятелства за целесъобразност на извършване на последващия контрол (например: включване в отчетност за етап/цел, сигнал). Извършването на плащане до договора не е обвързано с приключване на проверката за последващ контрол, но е добра практика.

Въпрос: В т. 2 от Приложение № 4 е посочено:

„2. Последващ контрол се осъществява при подаден ФТО с включени разходи по:

*а) приключили процедури за избор на изпълнител, **чиито предмет е съществен за инвестицията и размера на финансовата подкрепа е съществена част от стойността на договора с изпълнител, по реда на ЗОП или на ПМС № 80 от 2022 г.**“*

С така дадената формулировка обективно се въвежда допълнителен критерий, спрямо който СНД осъществява последващ контрол на процедурите – в условия на кумулативност се изисква съществен за инвестицията предмет на поръчката и съществен размер на финансова подкрепа. Същевременно никъде в текстовете на СУК не е изяснено понятието „съществен“. В този смисъл е необходимо посочване на изрични допълнителни условия, които еднозначно /без необходимост от тълкуване/ да предоставят възможност на СНД за преценка на същественост на предмета на интервенцията и размера на финансовата подкрепа.

Илюстративно посочваме одобрено проектно предложение/ сключен договор за финансиране с основна цел изпълнението на дейности, които ще доведат до енергийното обновяване на сграда. Предвидените за изпълнение на инвестицията дейности, чрез възлагане на процедури по ЗОП са:

- организация и управление;
- информация и публичност на инвестицията;
- обследване за ЕЕ и сертификат за ЕЕ, ТО и технически паспорт;
- проектиране и авторски надзор;
- дейности по СМР;

- извършване на строителен надзор и оценка на съответствието;
- изготвяне на независима експертна оценка на инвестицията.

Размерът на безвъзмездната финансова подкрепа за дейностите по СМР съставлява над 90 % от общата стойност на всички разходи.

Предвид изложеното, следва ли да се разбира напр., че основна тежест, респективно съществено за изпълнението и постигане целите на инвестицията е възлагането на дейностите по строителство, а всички останали са по-скоро със спомагателен или съпътстващ характер.

Отговор: За да бъде определен един договор за съществен за изпълнението на инвестицията не е необходимо кумулативно и двата елемента – предмет и значителна стойност да бъдат налице (предмет, който е съществен за инвестицията и стойност на договора, формираща значителна част от размера на финансовата подкрепа). В общия случай определящо дали един договор допринася по същество за изпълнението на една инвестиция и нейното отчитане е и предмета на този договор. Ако даден договор касае изпълнението например на услуга по перо организация и управление и резултата обслужва възложителя, а не етапите/целите по инвестицията по ПВУ, то такъв договор не е от съществено значение за постигане на етапите/целите на инвестицията. Договор, който въпреки по-ниската си стойност спрямо общия бюджет на дейностите е от значение за изпълнението и отчитането на инвестицията не следва да бъде изключван от последващ контрол. В тази връзка, например, е и наличието на Приложение 3.13 - Контролен лист за проверка на възлагане след събиране на оферти с обява по чл. 20, ал. 3 и чл. 187 от Закона за обществените поръчки. Нововъдената оценка на съществеността на съответен договор с оглед изпълнението на инвестиция по ПВУ е във връзка със случаите от практиката на голям брой обществени поръчки по една инвестиция или на отчитането на договори, които касаят административни обслужващи дейности по инвестицията.

Въпрос: В текстовете на СУК, на стр. 35, е посочено, че „в случаите на проверки на възложители на обществени поръчки, които не попадат в обхвата на ЗДФИ и констатирани нарушения на ЗОП/ППЗОП, при наличие на законови основания финансовите инспектори съставят актове за установяване на административни нарушения, по които административнонаказващият орган издава наказателни постановления за налагане на административно наказание „глоба“. Моля да конкретизирате в кои случаи е налице проверка, която не попада в обхвата на ЗДФИ, но съдържа констатации за нарушения на ЗОП/ППЗОП.

Отговор: Текстът не е променен с Версия 2. Отнася се за нарушения, които не са нарушения на ЗОП/ППЗОП.

Въпрос: При осъществяване на последващ контрол на приключили процедури за избор на изпълнител, в част от поръчките, СНД констатира нарушения на правната норма на чл. 107 от ЗОП. Установени са пропуски, които касаят следните две хипотези:

- Незаконосъобразно отстранен участник/участници по процедурата;
- Избран изпълнител, чието техническо предложение не отговаря на поставените от възложителя изисквания.

В правната рамка на Част осма, Административнонаказателни разпоредби от ЗОП не са регламентирани посочените по-горе основания на чл. 107. В тази връзка, следва ли СНД да констатира нарушенията и да уведомява ДНФ за предприемане на последващи действия.

Отговор: България следва да предприеме всички подходящи мерки, за да защити финансовите интереси на Съюза и за да гарантира, че използването на средствата във връзка с мерките, получаващи подкрепа от Механизма, е съобразено с приложимото право на Съюза и с националното право, в тази връзка, при установено съмнение за евентуално нарушение следва да се предприемат подходящи действия. Оценка дали е налице евентуално нарушение може да се направи при същинската проверка (финансова инспекция). Съгласно административнонаказателната разпоредба на чл. 247 от ЗОП - възложител, който наруши забраната на чл. 2, ал. 2 се наказва с глоба, а текст на чл. 2, ал. 2 „При възлагането на обществени поръчки възложителите нямат право да ограничават конкуренцията чрез включване на условия или изисквания, които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки и които не са съобразени с предмета, стойността, сложността, количеството или обема на обществената поръчка.“ на практика тази разпоредба обхваща всички нарушения, които не са дефинирани с конкретна норма в административнонаказателните разпоредби.